

Međunarodna Paganska
Federacija - Srbija

Prolećna
Ekvinocija

glacnik No#2

Glasnik No #2

Prolećna Ravnodnevica

© Copyright Međunarodna Paganska Federacija – Srbija

Sva prava prevoda i objavljivanja zadržava izdavač.

Izdavač:

Međunarodna Paganska Federacija – Srbija

Web: <https://www.facebook.com/pfiserbia>

E-Mail: marco_nektan@paganfederation.com

Nacionalni Koordinator:

Marco Nektan

Tekstovi i Prevod:

Marco Nektan i Ružica Buchanon

Lektura, Korektura, Dizajn i Prelom:

Dejan Vasiljević

Korice:

Marco Nektan

Drugo Izdanje

Beograd, 2012.

Sadržaj Glasnika, broj 2:

1. Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima	4
2. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima	4
3. Šta se desilo:	
a. Festival Muza – susret u Novom Sadu	5
b. Paganalia – susret u Beogradu	5
4. Sezonske proslave: Prolećna Ravnodnevnica	6
5. Magijsko Ime	8
6. Balkanska Boginja	11
7. Najave:	
a. Artemis Moot & Pentagram Moot	13
b. Meet and Greet II sa Morganom – Drugi susret u Novom Sadu	14
c. Green Man Moot sa Morganom – u Beogradu	14
d. Morganina Radionica u Beogradu	15
e. Hodočašće – Felix Romuliana	16
f. Konferencija u Poljskoj	22
8. M. P. F. Srbija predstavlja...	25
9. Adresar	26
10. Reklame	27

Univerzalna Deklaracija o Ljudskim Pravima

Član 18

„Svako ima pravo na slobodu mišljenja, savesti i veroispovesti. To pravo podrazumeva slobodu ostajanja pri svojoj ili usvajanja veroispovesti ili ubeđenja po svome izboru, kao i slobodu da pojedinačno ili u zajednici sa drugima, javno ili privatno, ispoljava svoje verovanje ili ubeđenje veroispovedanjem, obavljanjem obreda, pohađanjem službe i nastavom.“

Međunarodni Pakt o Građanskim i Političkim Pravima

Član 18:

1. Svako ima pravo na slobodu mišljenja, savesti i veroispovesti. To pravo podrazumeva slobodu ostajanja pri svojoj ili usvajanja veroispovesti ili ubeđenja po svome izboru, kao i slobodu da pojedinačno ili u zajednici sa drugima, javno ili privatno, ispoljava svoje verovanje ili ubeđenje veroispovedanjem, obavljanjem obreda, pohađanjem službe i nastavom.
2. Niko neće da se podvrgne prinudi koja bi mogla da nanese povredu njegovoj slobodi ostajanja pri svojoj, ili usvajanja veroispovesti ili ubeđenja po svom izboru.
3. Sloboda ispoljavanja svoga verovanja ili svoga ubeđenja može da se podvrgne jedino ograničenjima koja su predviđena u zakonu i koja su neophodna za zaštitu javne bezbednosti, poretka, zdravlja i morala ili osnovnih sloboda i prava drugih lica.
4. Države ugovornice ovog Pakta se obavezuju na poštovanje slobode roditelja, odnosno zakonskih staratelja, da obezbede versko i moralno vaspitanje svoje dece u skladu sa svojim ubeđenjima.

Šta se desilo?

Januarski susreti: *Festival Muza i Paganalia*.

Po prvi put u Novom Sadu i treći po redu susret (moot), održani su 21. i 28. Januara. Mada prvi put, novosadski posetioci su impresionirali organizatore, kako svojom brojnošću, tako i komunikativnošću i velikim interesom za zadate teme kao i za samu Međunarodnu Pagansku Federaciju. Po završetku susreta, nekolicina posetioca je i postalo deo ove naše tek rastuće porodice u Srbiji. Tim povodom sledeći susret biće organizovan i u Februaru.

Samo nedelju dana kasnije, beogradski susret je bio još veći i posećeniji. Mnogo je ideja i planova stvoreno kao

rezultat skupine, ali takođe i novog članstva i dosta interesenata. Nadamo se da

će se ovaj trend održati i za u buduće, da bi unapredili rad PFI, ali i okupili sve one koji tragaju sami na ovom putu drevnih, da bi im pružili utočište, mogućnosti i osećaj zajedništva...

Sezonske Proslave:

Ostara - Prolećna Ravnodnevnicica (20. Mart – 21. Mart)

Ostara iliti Prolećna Ravnodnevnicica, hristalizovano kao Uskrs, datum koji dolazi prve nedelje posle Punog Meseca u nedelji Prolećne Ravnodnevnicice. To je vreme kada Kernunosa, gospodara životinjskog sveta (Zelenog Čoveka) slavimo i vreme kada biljke počinju da pokazuju prve znake života posle duge mračne Zime.

Vavilonski Pagani slave u to vreme svoju Novu Godinu uz tradicionalno darivanje jaja koja se farbaju u crveno kao simbol života i blagoslova.

Plodonosni simbol Proleća je jaje koje je bilo običaj u mnogim zemljama na

svetu u to vreme.

Dvadeset prvog Marta je Ostara, Prolećna Ravnodnevnicica kada su sati dana izjednačeni sa satima noći. Dve nedelje pre i posle prolećne i jesenje ravnodnevnicice je često vreme stresa i velikih tenzija. To se dešava jer se svi elementi života spajaju u jednu novu ravnotežu, fizički, kao što i dan i noć imaju istu dužinu. Na prolećnoj ravnodnevnicici, dan pobeđuje noć jer će u buduće dani da budu duži od noći. Nova plima života počinje. Ali stari načini života moraju da se promene. Vreme Prelaska je u jedno stresno i haotično. Posle tog perioda haosa, novi život niče. Nije uvek jednostavno to da se prihvati ali posle Tame novi se Život rađa.

Glavni simboli Ostare su jaja koja simbolizuju plodnost prirode. Takođe simbolizuju vreme kada kada iz mračne ljuštore jajeta izlazimo iz Mraka i ulazimo u Svetlost, dobijajući hrabrost da uradimo stvari o kojima smo samo sanjali.

Jaja tvrdo kuvana i ručno farbana za ukas treba da stoje na Oltaru. Ona pokazuju da smo krenuli u novi život posle Mraka na jednom višem unutrašnjem nivou. Ona su Boginjina plodnost, bogata obećanjima za novi život.

Tradicija posle Ravnodnevnicice je da se ode u šetnju i nasumično nabere cveće. Kada se dođe kući, treba da se obrati pažnja koje ste cveće nabrali. Pomoću

knjiga se odredi šta cveće simbolizuje i veruje se da to predstavlja vaša unutrašnja osećanja i misli. Jako je važno da na dan Ostare odete u šetnju ili vreme provedete u parku, šumi ili nekom drugom prirodnom mestu. To ne treba da bude samo šetnja već trebate da se spojite sa Prirodom na taj dan. To nije samo slavljenje Prirode. Treba da to vreme učinite ritualnim, kao ritual same Prirode.

Ostale aktivnosti za vreme Ostare su sađenje semena, rad u Magijskoj bašti i praktikovanje bilo kakvog Magijskog rada sa biljkama - u Magijske, medicinske, kozmetičke, kulinarske ili umetničke svrhe.

Hrana koja se tradicionalno priprema na taj dan su jela napravljena od semenja suncokreta, bundeve, susama ili lešnika. Priprema se takođe povrće. Torta od karanfila, takođe, zauzima posebno mesto. Sve vrste kolača od jestivog cveća.

Prošlost

Uskrs, kao što smo ranije napomenuli, dobio je ime iz imena Boginje Proleca. To je jedini hrišćanski praznik koji je direktno povezan sa fazama Meseca i zato je njegov datum promenljiv. Uskršnja Nedelja je prva nedelja posle Punog Meseca astrološki gledano kada Sunce uđe u sazvezđe Ovna. U mnogim zemljama praznik se naziva različitim imenima, „Pascques“ u Francuskoj, „Pask“ u Nemačkoj, „Pasche“ na Latinskom, a sva imena su izvedena od reči „Passion“ što označava

Raspeće. Uskršnji običaji su, u stvari, prehrišćanski običaji. Farbanje jaja je paganski simbol za novi život, buđenje iz Mraka, čokoladni zečići koji, u stvari, simbolizuju Boginjinu rastresitu kosu.

Misticizam

Proleće proslavlja dolazak muškog i ženskog zajedno, Boga i Boginju. U vreme Ostare počinje vreme posipanja semena i plodnosti. Vreme kada su dan i noć, Svetlost i Tama jednaki i tu se javlja dinamička težnja između polariteta suprotnosti. Paganska verovanja su da se na taj dan mladi Bog i Boginja spajaju u seksualnom smislu.

Isis, Boginja Prirode, čeka njenog Gospodara Sunca, izvlači ga iz mesta gde Mrtvi žive, Kraljevstva Ameti, gde su sve stvari zaboravljene. Kada on dođe, zvan milionima godina, Zemlja ozeleni prolećnim izdancima.

Na Ostaru Bog postaje ratnik, šampion Boginje, kao veliki heroj Herkules ili Kralj Artur ima da izvrši zadatak po svakom od znakova Zodijaka. Plešući oko kruga, šepuri se i pokazuje, kao heroj ponosan, kao mladić koji je izabran da obavi zadatak. Naoručan sa lukom Sunca i strelama Strasti, odigra svoju ulogu, odlazi kod Boginje i, uz njen blagoslov, legne sa njom ispaljujući svoje Sunčeve strele u njenu utrobu i izvršava zadatak.

Bog je tada u obliku Pana, dobija životinjski oblik sa životinjskim rogovima, telom čoveka i kozijim nogama. On je slobodan i bezbrižan, pleše

i peva u divljini. Postaje adoscelent koji odrasta.

Prolećna Ravnodnevnica ne simbolizuje samo spajanje Boga i Boginje, već slavi

Božiju evoluciju. To je festival Boginjinog začeca, ali kada se ona spoji sa Bogom, on ne ostaje sa njom nego nastavlja da luta divljinom kao Rogati Lovac.

Magijsko – Vešticije – Pagansko ime

Tokom života postoje situacije u kojima stičemo razna imena. Tako prilikom rođenja roditelj ili kum, daju nam ime, koje nam postaje legalno ili rođeno. Za one koji su već rođeni u paganskim ili vešticijim porodicama i pri rođenju bili posvećeni u ritualu blagosiljanja deteta (Vikanovanju), stekli su i svoje pagansko ime (u nekim slučajevima je to i rođeno ime). U hrišćanskoj tradiciji, sličanim ritualom, krštenjem, mladi Hrišćani stižu „kršteno ime“. U mnogim tradicijama, pri rođenju deteta kum, svestenik ili vrač daje drugo, tajno ime koje znaju samo roditelji dok dete ne poraste. To ime služi kao zaštita da bi zbunili „zle sile“.

Kasnije, kada dete napuni 11-12 godina, u nekim tradicijama, prolazi kroz prvi ritual prelaza, iz detinjstva u pubertet i pri tome dobija novo ime, u paganskoj tradiciji ono se naziva koveničko (zavetno) ime, ili društveno ime. To je ime po kome će tu osobu da znaju samo u tim krugovima posvećenika. Ako je, pak, ime darovano kroz iniciacijski ritual od strane nekog vrača, Maga ili gurua, to ime se naziva pravo ime ili duhovno ime.

Takođe, ako prolazimo kroz nekakav ritual inicijacije (uvođenja) i time postajemo član određene grupe, reda, lože ili koveni, dobijamo i posebno Magijsko ime po kojim smo poznati, takođe, samo u tim krugovima. Moguće je, menjanjem redova i grupa, da steknemo i više imena tokom života. Legendarni Čarobnjak Merlin, u Galiji je bio poznat pod imenom Ambrozijus, a među Druidima kao Emris.

Danas mnogi ljudi biraju svoja Magijska imena prema sopstvenom cilju u životu ili životne filozofije. Potraga za pravim imenom može da zahteva vreme, iscrpne meditacije i duboko usredsređenje na spoznaju samog sebe. Dokle god ne prođemo kroz ritual inicijacije to ime ne može da bude usredsređeno – inicijacijom napuštamo svakodnevni život, prolazimo kroz duhovnu smrt i ponovo se rađamo kao Mag, Veštica ili slično, i tada kao nova ličnost stičemo i novo ime.

Mnogi Pagani danas više koriste svoje pagansko ime nego legalno, ili rođeno, i time se poistovećuju sa samim moćima istog. To može u jedno i da predstavljati i umetničko ime, nadimak, a, pak, poneki ga vremenom i legalizuju.

Odabir Magijskog imena

Magijska imena mogu da se odaberu na razne načine. Jedan od tih načina je jednostavno dolazak imena kroz viziju ili intuitivno (samo vam padne na pamet), u toku meditacije i slično. Sa druge strane, već smo pomenuli, da ime može da predstavlja lični afinitet ili moto, tako najčešći odabir imena shodan je totemu. Savremeni Pagani često biraju imena povezana sa Prirodom, dok, sa druge strane, neki uzimaju imena legendarnih heroja, likova iz priča i narodnog predanja, pa kadkada i kombinaciju božanskih imena. Savetuje se da Magijsko ime ne bude i ime nekog božanstva.

Kada bi se vratili imenu koje odgovara totemskoj životinje, ono se bira po životinji za koju osećamo da smo joj najbliži u duhovnom smislu. Takođe može da se izabere i ime biljaka, drveća, ali i stvorenja iz legendi. Takođe možete

da dodate i afinitet ili boju odabranom imenu da bi utvrdili njegovo značenje. Za primer: „Sivi Vuk“, „Srebrna Breza“, „Crni Zmaj“ ili „Neustrašivi Plamen“.

Još jedna korisna stvar za odabir Magijskog imena jeste numerološka vrednost imena. Neki ljudi smatraju ovo posebno važnim, pa tako odabir imena mora da ima istu numerološku vrednost kao i rođeno, odnosno legalno ime. Naravno, na samom kraju, na vama je da odaberete sopstveno ime!

Ritual Imenovanja

Kada ste odabrali svoje Magijsko ime, napišite Čini za njega i upišite je u svoj Magijski dnevnik, Knjigu Senki ili

Grimorijum. Uzmite ogledalo u kome ćete sebe da gledate pravo u oči osvetljeni samo svetlošću sveće, i izgovorite:

„Imenom ____ (recite rođeno ime) ____ po kome sam do sada znan,
Sada se nazivam ____ (recite novo Magijsko ime) ____
Sve što sad kažem neka tako bude,
Svim moćima Zemlje i Vode!
I moćima Meseca i Sunca,
Kao što želim, tako neka bude!
Bacam ove Čini, neka bude učinjena!“

Ponavljajte u sebi svoje Magijsko ime što više možete, da bi ste se navikli i vreme-

nom poistovetili sa istim! Blagisljani budete...

Balkanska Boginja

Crvenokosa Boginja

Ispitivanja na lokalitetu Donja Branjevina 1989. godine donela su neverovatno pronalazak polomljene statuete. Mesto odakle je izvađena statueta predstavljalo je neko kultno mesto, svetište. Položaj statuete i činjenica da je namerno polomljena i tako sahranjena ukazuje opravdanost ranijih pretpostavki da je u ranom neolitu prilikom Magijsko-religijskih Obreda prinošena i ljudska žrtva, a kada je to bilo nemoguće, u toku rituala lomljena, „žrtvovana“ je glinena statueta. Tako su učinili i nakadašnji stanovnici Donje Branjevine koji su sahranili Boginju plodnosti da bi za uzvrat dobili mnogo pšenice. Statueta je veličine 38 centimetara, što je veliko u odnosu na do sada pronađene statuete iz tog perioda (veličine do 15 centimetara). U njoj su

sjedinjani u isto vreme simboli ženske i muške plodnosti. Pored izuzetno izvajanih ženskih atributa, izvrsno se primećuju i simboli muške plodnosti, što dokazuje na visok stepen stvaranja skulptora.

Crvenokosa boginja se čuva u trezoru Narodne Banke u Odžacima, a pored njene kopije, posetioci festivala „Tamburica Fest“ mogu da vide i sve ostale vredne eksponate nalazišta Donje Branjevine u okviru postavke koja je deo propratnih manifestacije ovog festivala.

Starčevačka kultura

Starčevačka keramika je bila lepo »ukrašena i fino izrađena, kao što je i inače bio slučaj u ostalim kulturama ranog neolita Jugoistočne Evrope«, napominje arheolog Boban Tripković. »Posude starčevačke kulture pokazuju i neke mestne karakteristike ukrašavanja kakve nisu, ili su veoma retko primećivanje u drugim područjima. Tu spada keramika ukrašena barbotinizacijom – tako što je namerno ogrubljen, dakle na površinu posude je, kadkada bez odre-

đenog plana, nabacivana razmućena glina. Barbotin je pojava koja se u nekom manjem procentu pojavljuje i u susednim kulturama, ali je u starčevačkim naseljima bila uočljivo često zastupljena. Zanimljivo je da nisu retke pojave da su oba načina izrade posuda bila kombinovana – posuda je u gornjem delu mogla da bude fino glačana do visokog sjaja, dok je donji deo posude bio namerno ogrubljen, čineći jedinstvenu simbiozu dve protivrečne estetske forme.

Lokalitet starčevačke kulture Donja Branjevina, u ataru sela Deronje, otkriven je 1965. godine, tokom iskopavanja zemlje za izgradnju nasipa na Dunavu. Godine 1989. vršena su istraživanja i tada je otkrivena statueta u obliku ženske figure,

Kličevački idol

Glinena figura, pronađena u Kličevcu 1881. godine pored prais-torijske posude, nazvana Kličevački idol, brzo je privukla pažnju stručnjaka u zemlju i inostranstvu i poznata širom sveta.

Kličevački idol predstavlja žensku figuru crne boje, izrađenu od ilovače dosta primitivno. Visoka je 34 centimetara, a 17 centimetara široka. Prikazuje ženu u karakterističnoj nošnji sa pljosnatom kapom na glavi i vrlo istaknutim pojasom bogato ukrašen, dok je suknja zvonasto raširena i ukrašena.

Idol pripada periodu takozvanog bronzanog doba kada je u Podunavlju i Banatu živela posebna kulturna grupa koju, po glavnim nalazištima iz Dubovca i Žutog Brega kod sela Usija, nazivamo dubovačko-žutobrdska kultura. Obuhvata vreme od 1500. do 1000. godine pre naše ere.

Kličevački idol i njemu slične figure potiču svakako iz druge polovine navedenog razdoblja. Kličevački idol nađen je u jednom grobu gde je mrtvac bio spaljen,

visine čak 38 centimetara, koja je nazvana Crvenokosa Boginja. Zahvaljujući atraktivnosti nalaza, malo mesto u Bačkoj dospelo je u žižu domaćih i stranih medija.

i, uz njegov pepeo, koji je bio smešten u urnu, stavljeni su razni darovi koji će pokojniku u zagrobnom životu da budu potrebni.

Ovakvih grobova je pronađen priličan broj u Kličevcu. Celo današnje selo se izgleda proteže na mestu gde je u prais-torijsko doba postojalo naselje sa grobljem.

Veliki je značaj kličevačkog idola za nauku, prvo zato što je bio prvi primerak svoje vrste koji je postao poznat prais-torijskoj arheologiji na našem prostoru. Kasnije su nađeni slični primerci u Vršcu i u banatskom podunavlju.

Kličevački idol svakako predstavlja žensko božanstvo. Veličinom i kvalitetom izrade prevazilazi većinu ostalih i pruža zanimljive podatke o verovanju ljudi bronzanog doba.

Za vreme prvog svetskog rata, od austrijskog bombardovanje Beograda razorena je zgrada Narodnog Muzeja i, sa drugim eksponatima, uništen je i kličevački idol.

Najave

Artemis Moot

11. 02. 2012. – Novi Sad

Pentagram Moot

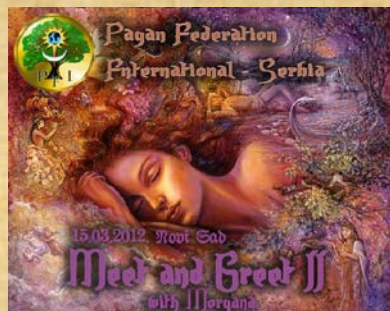
25. 02. 2012. – Beograd

»Svaka nova generacija želi nove simbole, nove ljude, nova imena. Žele da se razvedu od svojih predhodnika« - Džim Morison.

U duhu predsojećeg praznika Prolećne Ravnodnevnice, a jos uvek uživajući u zimskoj idili, pozivamo vas na dva februarska susreta, jedan u Novom Sadu, a drugi u Beogradu. Februara 11. u prostorijama kafe-kluba »Frida«, po drugi put u Novom Sadu biće održan susret u čast starogrčke boginje Artemide, koja je visoko poštovana i obožavana u neopaganskom i vikanskom svetu danas. Sa obzirom na to, glavna tema ovog susreta biće »Mlada Boginja«, aspekt boginje u kojem se ona nalazi u vreme prestojećeg sezone Proleća. Dok, sa druge strane, dva vikenda kasnije, 25. Februara u Beogradu biće održan susret »Pentagram«, tokom koga će glavna tema da bude Simboli u Paganizmu i Magiji. Pored ovih tema, novi posetioci biće upoznati sa radom Međunarodne Paganske Federacije, kao i o nastupajućim dešavanjima pod organizacijom M. P. F. Srbija. Dobro nam došli!

Meet and Greet II, Susret M. P. F. Srbija sa Morganom

15. 03. 2012. – Novi Sad

»Hodimo putem zajedno... Naići ćemo na suze tuge, ali i na suze sreće« – Morgana Sitovi.

Treći susret u Novom Sadu, ovog puta će da vas ugosti Međunarodni Koordinator Međunarodne Paganske Federacije i Visoka Sveštenica Gardnerovske Tradicije Veštica, Morgana Sitovi. Marta 15. u prostorijama kluba »Frida« u Novom Sadu od 18 časova, pričaćemo o drevnim putevima, Paganskoj Federaciji i raznim drugim mogućnostima.

Za više informacija, možete da kontaktirate email: marco_nektan@paganfederation.org

Susret Zelenog Čoveka (Green Man Moot)

Pozivano već izgrađene Pagane, kao i novopridošle ljude iz različitih tradicija da nam se pridruže na putu Zelenog Čoveka. Ovaj, kao i mnogi drugi susreti organizovani od strane Međunarodne Paganske Federacije služi kako bi povezao ljude iz različitih paganskih tekovina i pružio im mogućnost, posebno početnicima, da se socializuju, uče jedni od drugih, saznaju više o mestnim paganskim dešavanjima i predstojećim planovima M. P. F. Srbije, da obnove prijateljstva i steknu nove prijatelje, a možda i duhovne prijatelje. Na ovom susretu u Beogradu, 16. Marta, će da vas ugosti Međunarodni Koordinator Morgana Sitovi i, tom prilikom, nadahnuta duhom Zelenog Čoveka, kroz razgovor, će da vas vodi na putu kroz čudesnu pagansku šumu... Svi Pagani dobre volje i željni druženja sa „svojima“ su dobro došli!

Za više informacija, kontaktirati email: marco_nektan@paganfederation.org

Prvi Koraci na Putu, »Rad sa Ritualima, Rad sa Oruđima« (druga radionica sa Morganom)

Mesto održavanja: Beograd (tačna adresa biće objavljena onima koji se prijave).

Datum: 17. i 18. Mart 2012. godine.

Učešće: donacija za članove od najmanje: 10 eura/1000 dinara.

Za one koji nisu članovi: 15 eura/1.500 din.

Ovo je druga radionica u seriji koju drži Morgana. Nije neophodno da ste slušali prvu radionicu – svaka vikend radionica obrađuje drugačiji aspekt Vike.

Radionica:

Ovog puta naglasak je na praktičnoj Magiji. Kako možemo da povećamo efektivnost naših Rituala? Šta predstavljaju Magijska oruđa i oružja koje koristimo u Ritualima? Obradivaćemo rad sa svakim oruđem detaljno, ali, takođe, i praktično da radimo sa njima.

Biće prikazano kako se pravi Pentagram, oruđe povezano sa elementom Zemlje. Takođe ćemo da radimo na tome kako da sastavimo sopstveni ritual kao i rad sa Božanstvima povezanih sa Zemljom i Prirodom.

Radionica će da se vodi na Engleskom jeziku, ali takođe, zbog praktične prirode radionice, biće prevedeno na Srpski jezik.

Broj učesnika je ograničen na 25, zbog iskustva sa predhodne radionice.

Za dodatne informacije i registraciju, molimo vas kontaktirajte:

« Marco Nektan (Nacionalni Koordinator Međunarodne Paganske Federacije – Srbija): marco_nektan@paganfederation.org

« Morgana Sitovi (Međunarodni Koordinator Međunarodne Paganske Federacije): <mailto:morgana@paganfederation.org>

Felix Romuliana

Pagansko Hodočašće – 20. 03. 2012. u Gamzigradu.

Gamzigrad je arheološko nalazište blizu Zaječara u istočnoj Srbiji antičke rimske carske palate Feliks Romulijane (lat. *Felix Romuliana*) koje se od 29. Juna 2007. nalazi na UNESCO-voj listi svetske baštine.

Gamzigrad predstavlja rezidenciju rimskog cara Gaja Valerija Maksimijana Galerija (Gaius Valerius Maximianus Galerius, 293-311. godine), zeta Dioklecijanovog. Po majci Romuli nazvao ga je Romulijana (*Romuliana*). Palata izgleda nikada nije dovršena, a carevi 4. veka su velelepni posed prepustili hrišćanskoj crkvi. Tokom 5. veka palata je razarana od strane varvara, a, u 6. veku, Romulijanu je Justinijan i obnovio u vidu pogranične tvrđave. Posle najezde Slovena krajem 6. veka, nekadašnja carska rezidencija je napuštena. Moćan grad, na 6.5^{ha}, sa oko 20 utvrđenih kula. Unutar se nalazila

raskošna palata, dva paganska hrama, tri hrišćanske crkve i druge građevine. Podni mozaici se smatraju ravnima najboljim ostvarenjima kasnog antičkog doba u Evropi.

Prvi opis i stručnu ocenu Gamzi-

grada – Romuliane dao je baron Herder, saksonski rudarski poglavar, u putopisu »Rudarski Put po Srbiji«, 1845. godine. Posle barona Herdera, za Gamzigrad se zainteresovao austrijski arheolog i putopisac Feliks Kanić, koji 1860. godine obilazi ove ostatke i ostavlja nam crteže zida i okoline. Kasnije o Gamzigradu pišu M. Milićević (1876.), J. Dragašević (1877.), V. Karić (1887.), J. Mišković (1887.), M. Valtrović (1890.) i S. Mačaj (1892.), da bi početkom 20. veka interesovanje za ovaj jedinstveni spomenik antičke civilizacije potpuno se ugasio. Tek posle Drugog Svetskog Rata obnovljeno je interesovanje za Gamzigrad. Već 1950. godine arhitekta Đurđe Bošković izradio je novu osnovu gamzigradskih bedema, naznačio položaj najznačajnijih građevina

unutar njih i istakao potrebu da se ovaj važan kasno-antički spomenik zaštiti i istraži.

Arheološka istraživanja, započeta 1953. godine, pokazala su da u okviru gamzigradskih bedema postoji nekoliko palata i hramova, koji najrečitije govore o značaju i nameni Gamzigrada. Od 1970. godine Gamzigrad se sve češće pominje kao palata neke istaknute ličnosti rimskog carstva iz 3. veka, ili čak kao palata jednog cara iz tog perioda i upoređuje sa carskim palatama u Splitu, Solunu, Maloj Aziji i na Siciliji. Međutim, nadostatak pisanih spomenika onemogućilo je da se bliže odredi vreme nastanka naselja, kao i da se sazna ime imperatora i antički naziv naselja. Sve dileme bile su razrešene otkrićem nadpisa, 23. Juna 1984. godine. Na fragmentu arhivolte isklesan je nadpis „Felix Romuliana“ (»Srećna Romulijana«), naziv rezidencije rimskog cara Gaja Galerija Valerija Maksimijana (293. – 311. nove ere). Na osnovu arheoloških nalazišta Gamzigrad se sagledava u šest perioda:

- ▶ Kao praistorijsko naselje iz 2. veka i milenijuma pre nove ere.
- ▶ Kao rimsko poljsko naselje (*villa rustica*) iz 2. veka nove ere.

- ▶ Kao rimski dvorac sa kraja 3. i početka 4. veka.
- ▶ Kao crkveno dobro iz 4. i 5. veka.
- ▶ Kao ranovizantijsko naselje 5. i 6. veka.
- ▶ Kao srednjevekovni grad (11. vek), i...
- ▶ Kao privremeno sklonište u vreme turskih osvajanja u 14. i 15. veku.

Tragovi boravka prvih stanovnika Gamzigrada otkriveni su severno od bedema kao i unutar naselja u nasutoj zemlji. Od nalaza imamo: kamene sekire iz perioda trećeg milenijuma pre nove ere (mlađe kameno doba i početak neolita), za tim ulomke grnčarije iz poznog bronzanog doba (druga polovina drugog milenijuma pre nove ere), ulomke grnčarije i bronzanog nakita iz perioda starijeg gvoz-denog doba. U 5. i 6. veku pre nove ere. Tribali osnivaju svoje naselje unutar gam-zigradskog bedema, koje nije dugotrajno, tako da je Gamzigrad tokom 4. veka pre nove ere napušten.

Kako na području Crne Reke (Crnog Timoka) nisu otkriveni arheološki spomenici iz poslednjih stoleća stare ere, nije izvesno koje su stanovništvo Rimljani zatekli u ovoj oblasti. Moguće je da su ovde, uz proređene i oslabljene tribalske zajednice živele i grupe Meza i Skordiska.

Početakom 3. veka naše ere u južnom delu Gamzigrada sagrađeno je veliko poljsko imanje (*villa rustica*), a na obližnjim površinama su nađeni ostaci napuštenih zgrada za koje se smatra da su služile za čuvanje poljoprivrednih proizvoda i stada (ostave i štale).

Krajem 3. i početkom 4. veka, na prostoru oko 6.5^{ha}, sa dimenzijama 240x190 metara, izgrađene su dve gotovo paralelne fortifikacije i ugrađene unutar njih: palate, hramovi, građevine za smeštaj vojske i gostiju, magacini i ostale građevine.

Sredinom 4. veka, Gamzigrad je opusto, da bi posle 380. godine ponovo oživeo.

U 5. veku Gamzigrad je stradao u neredima izazvanim najezdom Huna 441. godine. Ubrzo posle tih nereda je obnovljen, ali skromno, bez značajnijih graditeljskih poduhvata. Intenzivna izgradnja nastaje polovinom 6. veka. Zgrade podignute u ovom periodu popaljene su i

porušene najezdom Avara, koji su 1856. godine osvojili gradove u priobalnoj Dakiji. Oko 615. godine Gamzigrad je napušten, da bi tek posle 971. godine ili u prvoj deceniji 11. veka, posle osvajanja od strane Vizantije, 1002. godine, bio ponovo naseljen.

Gamzigrad je konačno napušten u drugoj polovini 11. veka i više nije nikad obnovljen. Iz razdoblja 14. i 15. veka imamo nekoliko nalaza na osnovu kojih možemo da predpostavimo da su ruševine Gamzigrada u vreme turskih osvajanja poslužile kao privremeno sklonište.

Otkrivanjem nadpisa *FELIX ROMULIANA*, 1984. godine, konačno je razrešena zagonetka Gamzigrada. Za pravom

istinom o Gamzigradu tragalo se blizu 150 godina. Sadržaj nadpisa je celovit naziv mesta koje se pominje u dva istorijska izvora, u delu nepoznatog pisca iz oko 360. godine, u Epitomama Aurelija Viktora, i u Prokopijevom panegiričkom spisu »O Građevinama« (*De Aedificiis*), nastalom između 553. i 555. godine. U Epitomama sadržan je podatak da je rimski imperator Galerije rođen u Priobalskoj Dakiji, gde je i sahranjen, i to u mestu Romulianumu, koje je nazvao po imenu majke Romule. U Prokopijevom delu, među kastelima koje je Justinijan obnovio u oblasti grada Akve, pominje se i Romuliana. To znači da je naziv mesta u kome je rođen i sahranjen Galerije posvedočen u tri oblika, i to kao Feliks Romulijana (na nadpisu iz 306.-311. godine), kao Romulijanum (oko 360. godine) i kao Romulijana (oko 555. godine).

Više podataka o Galerijevoj graditeljskoj delatnosti daje Laktancije u spisu »O Smrti Progonioca«. Opisujući složene prilike u Carstvu u 306. godini Laktancije saopštava da je Galerije već tada odlučio da 312. godine, pošto proslavi dvadesetogodišnjicu vladavine, ustupi vlast Liciniju, Severu, Maksiminu i Kandidijanu, i da od tada živi u bezbednosti i miru, u zaklonu neosvojivih zidina. Odluka koju je doneo podrazumeva početak izgradnje rezidencije 306. godine i određuje 312. godinu kao termin okončanja te izgradnje.

Galerije je rođen negde oko 250. godine, od majke varvarke koja je 245. godine, ispred naleta Karpa, pobegla sa leve

obale Dunava u Priobalnu Dakiju i udala se za čuvara stoke, zbog čega je kasnije Galerije dobio nadimak Armentarije (lat. *Armentarius*, Govedar), nadimak koji ga je pratio i kada je postao imperator. Istakavši se kao hrabar vojnik u Aurelijanovim i Probovim jedinicama, Galerije je bio zapažen od Dioklecijana, koji ga je usnio i proglasio za Cezara, a kasnije mu dao za ženu svoju ćerku Valeriju. Kada su 305. godine, posle povlačenja sa vlasti Dioklecijana i Maksimijana, Galerije i Konstancije i Hlor postali avgusti, trebalo je da zajedno vladaju dvadeset godina, posle čega bi, po Dioklecijanovom političkom programu uspostavljanja tetrarhije (četvorovlašća), ustupili titulu i vlast cesarima, Severu i Maksiminu. Međutim 306. godine Konstancije Hlor iznenada umire u Britaniji i Galerije postaje prvi poglavar Rimske Imperije.

Kao što je pomenuto, Galerije je nameravao da, posle povlačenja sa vlasti, u zavičaju provede "mirnu starost", ali je 311. godine, na putu za Sofiju, umro. Prema Laktanciju, Galerijevo telo, unakaženo teškom bolešću, spaljeno je u Sofiji, dok Aurelije Viktor tvrdi da je Galerije sahranjen u Romulijani. Na osnovu ovog drugog podatka, predpostavljalo se da je imperator sahranjen u hramu – mauzoleju u centralnom delu naselja, ali se prilikom arheoloških istraživanja nije naišlo na tragove ukopa. Danas je izvesno da su Galerije i njegova majka Romula sahranjeni u blizini Romulijane, na lokalitetu Magura. Ovde su otkrivene dve zidane grobnice, bogato ukrašene arhitektons-

kom plastikom, i dve humke sa lomačama na kojima je izvršeno spaljivanje i apo-

teoza imperatora i njegove majke.

Pagansko Hodočašće

Prilikom posete Međunarodnog Koordinatora Međunarodne Paganske Federacije, Morgane Sitove, u školu Prolećnih Susreta u organizaciji M. P. F. Srbije, biće organizovano takozvano hodočasničko putovanje u Gamzigrad. Ova poseta biće održana 20. Marta na dan Prolećne Ravnodnevnice, simbolično obeležavajući i staru rimsku Novu Godinu, sa obzirom da je ovaj prelepi drevni grad u

većini svog izgleda bio sagrađen od strane Rimljana. Biće posećen arheološki lokalitet Feliks Romulijana kao i muzej Gamzigrada gde će hodočasnici moći bliže da se upoznaju sa istorijom i značajem ovog antičkog grada. Ovom prilikom započinjemo seriju paganskih hodočasničkih putovanja i eskurzija kojih će u budućnosti biti sve više u organizaciji PFI Srbija. Broj mesta je organičen.

Pagan Federation International - Serbia

Spring Gathering

15.03.2012. Novi Sad

Meet and Greet

16.03.2012. Belgrade

Green Man Moot

17.03. and 18.03.2012. Belgrade

Working Rituals, Working Tools

workshop with Morgana

20.03.2012. Gamzigrad

Pagan Pilgrimage – Felix Romuliana

Konferencija u Poljskoj

Majska konferencija u Poljskoj 2012 na Svetoj Planini Šlęza

Medom i Vatrom - Nasleđe i Sadašnjost Paganizma Srednje i Istočne Evrope

24. 05. - 27. 05. 2012.

Dolazak: Četvrtak od 17 časova do nedelje posle podne.

Lokacija: planina Sleza, Sobotka, 30 kilometara od Vroklava (Poljska).

Cena: 220 PLN za članove Paganske Federacije i Međunarodne Paganske Federacije (trenutno je to oko 50.86 eura i mi preporučujemo da se plati što pre moguće da bi izbegli oscilacije kursa i samim tim promenu cene u eurima). Za ne-članove, cena je 230 PLN. Cena je niska jer nismo želeli da ograničimo broj posetilaca, ali bi bili zahvalni ako biste mogli da donirate malo novca. Donacijama će da bude obogaćen program radionica i večernjih okupljanja, a sav višak novca ide organizacijama za zaštitu pčela. Naš budžet će da bude u potpunosti očišćen, ako želite, svako može da dobije potvrdu našeg računovođe.

Plaćanja u napred 180 PLN, ali, ako želite, možete da platite sve odjednom. Svi obroci su uključeni u cenu. Posteljina uključena u cenu, ali ne i peškiri. Postoji mogućnost ostajanja par dana duže ili da dođete par dana ranije - cena smeštaja je 60 PLN po krevetu i za dva obroka, ali bismo vas molili da nam javite u napred kako bismo vam obezbedili sobe. Takođe molimo vas da nam u napred javite da li ste vegeterijanac ili ne.

Smeštaj: sobe za troje ili dvoje ljudi, samo dve jednokrevetne sobe

Molimo vas, javite nam da bismo vas obavestili kako da uradite bankovni transfer novca za P. F. I. Poljsku.

Za dalje informacije, kontaktirajte nas na email: luiza@paganfederation.org. Takođe nas kontaktirajte ako želite da učestvujete u radionici, mi obezbeđujemo Engleski i Ruski prevod.

Molimo vas da ponesete udobnu obuću. Već smo napomenuli da ćemo ići u obilazak svetim spomenicima, a za to će da bude potrebna duga šetnja. Ovo su neki od videa gde možete da dobijete više informacija o mestu dešavanja <http://gilori.blogspot....asleza.html>. And some information in English: http://silesian.eu/sleza_silesian.eu.html

Dole navedeno je plan radionica koje smo planirali. Na žalost, ne možemo da vam damo tačan program još uvek, jer želimo da ostavimo mesta za naše prijatelje iz Srednje i Istocne Evrope. Obavestićemo vas u najkraćem mogućem roku čim saznamo sve informacije.

Radionica Lesza

»Lesza« je jedna od vodećih sveštenica Poljske Narodne Crkve u poslednjih 5 godina. Ona je vodeća osoba zadužena da vodi »Hram Mazowsze« (regija Poljske gde je locirana Varšava). Ona je posvećena staroslovenskim Boginjama i Bogovima posebno Velesu. Takođe je specijalista za slovensku demonologiju. Pravi nakit koristeći istorijske slovenske simbole i šablone zajedno sa obojenim perlicama koje su popularne među Paganima - ne samo u Poljskoj. Ona uvek donira svoje radove na aukcije i možda ste videli njenu umetnost na vašim prijateljima koji su bili prošle godine na Konferenciji u Poljskoj. Ona će da vodi radionicu o hrani u Slovenskoj Magiji - to će da bude prilika da saznate nešto više o narodnoj Magiji i da probate neka zanimljiva jela - magična i karakteristična za Poljsku. Naravno, mislim na legendarni *žur*, *kutija* i *kolasz*.

Jos jedna radionica je u pitanju a to je »Slovenska Mandala«, o motivima narodne umetnosti koje predstavljaju slovensku kosmologiju i predstavljaju ključne i univerzalne zakone Magije i Prirode. Ti motive se u Poljskoj nazivaju »Leluja«, naziv se povezuje sa Boginjom Života. Možemo da kombinujemo ove radionice sa radionicama ručnog rada - proces pravljenja »Leluja« je u jedno i ritual i zabava. Krajnji rezultat je predivan, simboličan i lako prenosiv suvenir.

Radionica Kuba Kunert

Kuba je Šaman, u glavnom orijentisan na Sibirski Šamanizam. Radionice radi uz ritam bubnjeva i radi to već dugo da je, u stvari, to postao njegov posao. Takođe ručno izrađuje đamanske bubnjeve. Mnogo puta je učestvovao i radio preformanse u ritualima P. F. I. Poljske. On će da bude zadužen za šamansku radionicu kao i njegov specijalni gost.

Radionica Simone

Simon vidi biljke na jedan poseban način. Može da prepozna energiju između nas i biljaka i da “pročita” osećanja biljaka prema nama i nas prema njima. Bavi se ekologijom i član je organizacije N. G. O. koja se bori za opstanak ekologije u Poljskoj. Simon može da nas odvede na najbližu poljanu i da nam kaže sve o biljkama koje se na njoj nalaze kao i da nam bliže objasni kako funkcioniše komunikacija i saobraćanje biljaka sa zemljom i klimom. Mi verujemo da je mesto dešavanja konferencije veoma važno za sve Pagane na svetu, a Simon to može da nam objasni malo bolje. Debata o uticaju na slovensku zaostavštinu i klima Srednje Evrope i njen uticaj na put koji odaberemo.

Internet stranica: <http://www.pl.paganfederation.org/>

M. P. Š. Srbija sa ponosom vam predstavlja knjigu:

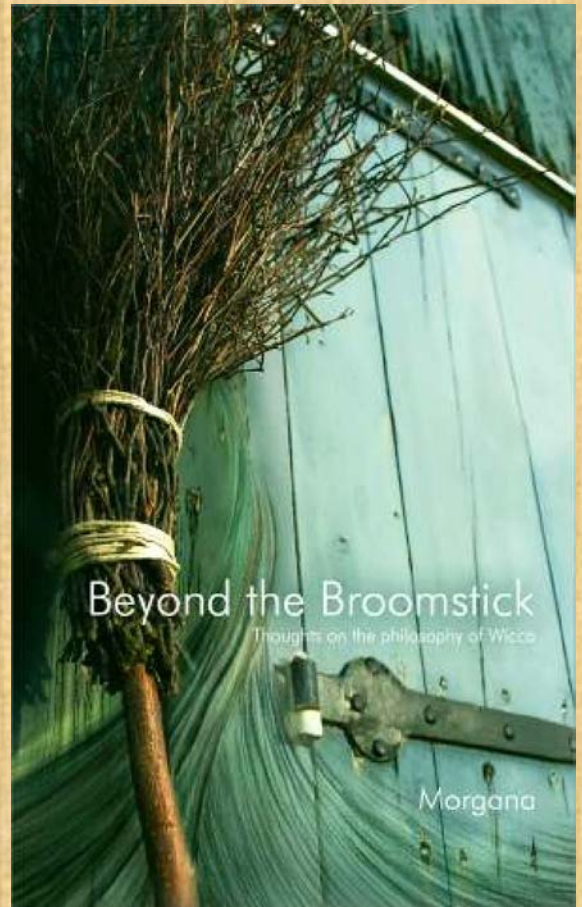
»Iza Metle: Misli o Filozofiji Vike« (*Beyond The Broomstick: Thoughts of Philosophy of Wicca*)
by Morgana Sitovi

Ova knjiga vas uvodi u jedne od najvećih shvatanja kao što su Polarnost, Trostruka Boginja, Bog, Elementi. Morgana vam predstavlja Viku u mnogo više prijatnijem maniru, lako čitljivog tona.

Ovo je odlično štivo za početnike, ali je, takođe, i korisni izvor informacija za one koji su već u tome, da bi naučili više o tome šta je Vika zapravo, razlikujući od onoga što nije.

»Sećam se kada sam počinjala da pišem, sa velikim entuziazmom, i nadam se da će ovaj entuzijazam da nadahne one koji dolaze da bi uvideli istinsku promenu i mogućnostima koje Vika može da ponudi. Kao „Religija Samoispoljenja“, želim svima nadahnuto putovanje na ovom putu zvanom Vika. Mogu samo da kažem – vredno je!

Blagosiljani budite, Morgana.«

Adresar

I. Međunarodni Linkovi:

1. *Pagan Federation International* - Zvanični sajt:

☞ <http://www.paganfederation.org/>

2. *Pagan Federation International* - Fondacija:

☞ <http://www.stichting.paganfederation.org/>

3. Pagan Federation (U. K.):

☞ <http://www.paganfed.org/>

4. *Pagan Federation International* - Poljska:

☞ <http://www.pl.paganfederation.org/>

5. *Whyte Track A/C (Ltd)* - Izdavač:

☞ <https://www.facebook.com/pages/Whyte-Tracks-as-Ltd-publishers/198560446876075>

6. Online Magazin »Wiccan Rede«:

☞ <http://www.wiccanrede.silvercircle.org/>

II. Domaći Linkovi:

1. Zvanična Fejsbuk stranica Međunarodne Paganske Federacije – Srbija:

☞ <https://www.facebook.com/pfiserbia>

2. Međunarodna Paganska Federacija u Hrvatskoj:

☞ <https://www.facebook.com/pages/Me%C4%91unnarodna-Paganska-Federacija-Hrvatska-PFI-Croatia/309112082441477>

3. Pagan Federation in Bulgaria:

☞ <https://www.facebook.com/pages/Pagan-Federation-International-Bulgaria/233938556627688>

III. E-Mail Adrese:

1. Marco Nektan (Narodni Koordinator za Srbiju):

☛ marco_nektan@paganfederation.com

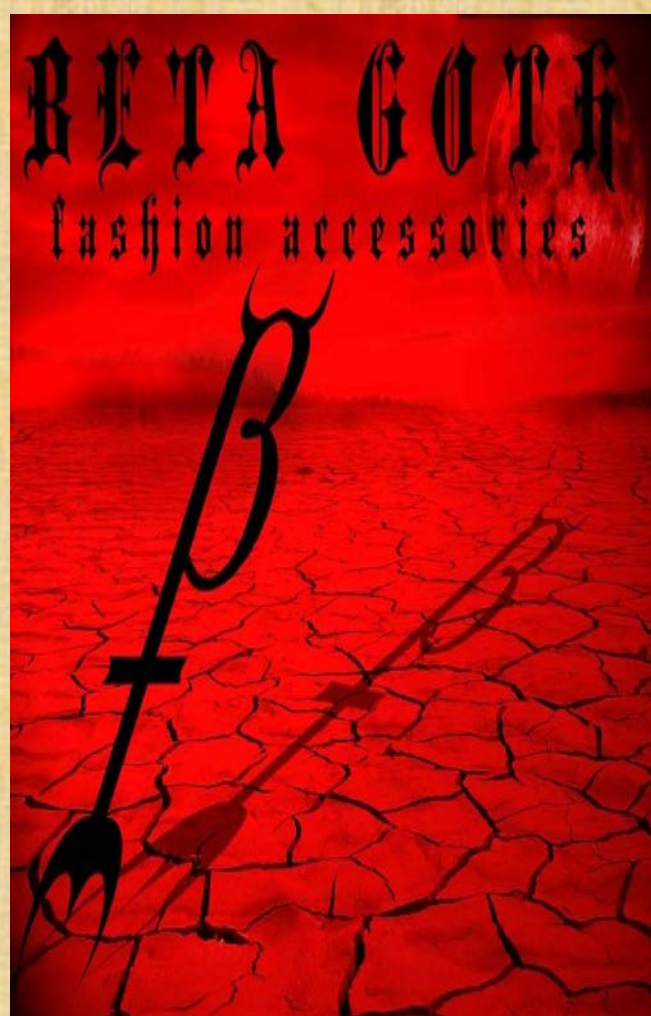
2. Morgana Sitovi (Međunarodni Koordinator):

☛ morgana@paganfederation.com

Reklame:

Unikatan, ručno rađen nakit, takođe i sa raznim Okultnim motivima i temama...

Jedinstven nakit i modni dodaci nadahnuti Gotikom:

<https://www.facebook.com/pages/BETA-goth-jewelry/57014300926?sk=wall>

Prva Paganska prodavnica u Srbiji – možete da
pronađete veliki izbor pomagala, oruđa, sveća,
kao i statua Bogova, nakita i potrebština za sve vaše
Vradžbine...

Adresa je:

Ulica Kralja Aleksandra 12 TC Pariski Magazin,
21.000 Novi Sad, Serbia.

063/76-85-145

Fejsbuk Stranica je:

<https://www.facebook.com/pages/Buchanans-Irish-Shop-Pagan-Supplies/249141161799075?sk=wall>

Irish Shop
Buchanans
Pagan Supplies